

Udskriftsdato: 23. december 2025

AFG nr 10147 af 24/10/2017 (Gældende)

Moms - ingen fradragsret for bespisning af skuespillere, statister og ansatte ved filmoptagelser

Ministerium: Skatteministeriet

Journalnummer: 17-0818514

Moms - ingen fradragsret for bespisning af skuespillere, statister og ansatte ved filmoptagelser

Skatterådet kan ikke bekræfte, at et filmselskab har fradragsret for moms af udgifter til bespisning af skuespillere, statister og ansatte i forbindelse med filmproduktion, når dette sker af hensyn til selskabets behov for den mest hensigtsmæssige afvikling af filmproduktionen og sker på arealer, som selskabet midlertidigt råder over.

Skatterådsmøde 24. oktober 2017 - SKM2017. 648. SR

Under hensyn til skattemyndighedernes tavshedspligt, jf. skatteforvaltningslovens § 17, offentliggøres det bindende svar i redigeret form.

Spørgsmål

1. Kan Skatterådet bekræfte, at Spørger har fuldt momsfradrag for bespisning af skuespillere, statister og ansatte i forbindelse med produktion af film, når dette sker af hensyn til at dække Spørgers behov for den mest hensigtsmæssige afvikling af momspligtig produktion og sker på arealer, som Spørger midlertidigt råder eksklusivt over.

Svar

1. Nej

Beskrivelse af de faktiske forhold

Kerneydelsen hos Spørger er produktion af film. Denne produktion foregår både på Spørgers faste adresser, på temporære lokationer (produktionssteder) og i "marken" uden en decideret adresse. I relation til de temporære lokationer indgås som hovedregel en lejeaftale med en udlejer.

Spørger afholder udgifter til bespisning af skuespillere, statister og ansatte, når bespisning sker uden for Spørgers faste adresser (produktionssteder). Bespisningen sker af hensyn til en effektiv planlægning og afvikling af produktionen. Specielle arbejdsforhold i forbindelse med produktionen gør det i perioder med optagelse, hvor såvel lokaler, udstyr og medvirkende spidsbelastes, nødvendigt med en effektiv produktionsplanlægning, herunder ikke mindst at sikre, at de medvirkende/de ansatte spiser, når det passer ind i den enkelte produktion.

Produktionsforholdene er derfor ikke bare betinget af vejret samt rådigheden af produktionsudstyr og produktionsområder, men også af tilstedeværelsen af de medvirkende og ansatte på bestemte tidspunkter.

Bespisningen sker derfor i forbindelse med hensigtsmæssige ophold i produktionen (set fra Spørgers som produktionsplanlægger side).

Derudover sker produktionen hyppigt på steder, hvor det ikke er muligt for de medvirkende eller ansatte selv at indkøbe mad- og drikkevarer eller at tage dette med hjemmefra. Dette er eksempelvis tilfældet, når produktionen sker på temporære adresser/arealer lejet af Spørger, og de medvirkende/ansatte, som følge af produktionens varighed, er nødt til at overnatte uden for hjemmet.

I de konkrete eksempler, er bespisningen sket i forbindelse med produktion af film i lokaler eller arealer, som Spørger har lejet eller råder eksklusivt over i produktionsperioden.

Bespisningen i de konkrete eksempler er sket af hensyn til den mest effektive afvikling af produktionen og i Spørgers interesse og for at dække Spørgers behov om en kosteffektiv produktion (eksempelvis minimere udgifter til: leje af produktionsudstyr, leje af lokationer, udbetaling af overarbejdsbetaling, leje af underleverandører mv.) samt for at sikre, at produktion afvikles inden for et fast tidsrum og på de vejmæssigt mest optimale tidspunkter (udendørs optagelser).

Derudover er bespisning i flere tilfælde sket i forbindelse med, at der enten er givet instruktion om de kommende optagelser (forproduktion), er evalueret på dagens optagelser og/eller er drøftet forhold vedrørende efterproduktion.

Forproduktionen omfatter typisk forhold vedrørende idé og manuskript samt planlægning, drejebog, storyboard, budgettering, casting mm. Produktionen betegner typisk selve optagelserne på lokaliteter eller i studier. Efterproduktionen eller redigeringen omfatter blandt andet forhold vedrørende klipningen, musik, lydeffekter mm.

Spørgers opfattelse og begrundelse

Henvisning til lovregler

Momslov:

§ 5

...

”Stk. 2. Med levering mod vederlag sidestilles udtagning af varer og ydelser, når de tages i anvendelse til formål som nævnt i § 42, stk. 1 og 3, såfremt der er opnået fuld eller delvis fradragsret ved indkøb, fremstilling m.v. af de pågældende varer og ydelser.”

§ 37

”Virksomheder registreret efter §§ 47, 49, 51 eller 51 a kan ved opgørelsen af afgiftstilsvaret som indgående afgift, jf. § 56, stk. 3, fradrage afgiften efter denne lov for virksomhedens indkøb m.v. af varer og ydelser, der udelukkende anvendes til brug for virksomhedens leverancer, som ikke er fritaget for afgift efter § 13, herunder leverancer udført i udlandet, jf. dog stk. 6.

Stk. 2. Den fradragsberettigede afgift er:

- 1) afgiften af varer og ydelser, der er leveret til virksomheden,
- 2) den afgift, som efter § 11 påhviler varer, der er erhvervet fra et andet EU-land,
- 3) den afgift, som efter § 12 påhviler varer, som virksomheden har indført fra steder uden for EU, jf. dog § 69, stk. 2, og
- 4) den afgift, der skal betales efter §§ 6 og 7.”

§ 42

”Virksomheder kan ikke fradrage afgift af indkøb m.v., som vedrører:

- 1) kost til virksomhedens indehaver og personale,
- 2) anskaffelse og drift af bolig for virksomhedens indehaver og personale,
- 3) naturalaf lønning af virksomhedens personale,

4) anskaffelse og drift af vuggestuer, børnehaver, fritidshjem, feriehus, sommerhuse og lign. For virksomhedens personale,

5) underholdning, restaurationsydelser, repræsentation og gaver, jf. dog stk. 2,

6) anskaffelse og drift af personmotorkøretøjer, der er indrettet til befordring af ikke mere end 9 personer, jf. dog stk. 4, 6 og 7.

Stk. 2. Virksomheder kan uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 5, fradrage 25 pct. af afgift af restaurationsydelser. Det er en forudsætning, at udgifterne hertil er af strengt erhvervsmæssig karakter.”

Praksis

C-371/07 – Danfoss A/S/AstraZeneca – fradrag for bispisning – ”i arbejdsgivers interesse”

Præmis 23

”Vestre Landsret har på denne baggrund besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

1) ...

2) ...

3) ...

4) Skal artikel 6, stk. 2, litra a) og b), i sjette momsdirektiv fortolkes således, at bestemmelsen omfatter virksomheders vederlagsfrie bispisning af forretningsforbindelser i egen kantine i forbindelse med møder i virksomheden?

5) Skal artikel 6, stk. 2, litra a) og b), i sjette momsdirektiv fortolkes således, at bestemmelsen omfatter virksomheders vederlagsfrie bispisning af personale i egen kantine i forbindelse med møder i virksomheden? «

Præmis 45

”Med fjerde og femte spørgsmål, som skal undersøges sammen, spørger den forelæggende ret nærmere bestemt, om et momspligtigt selskab, hvis kantine leverer gratis måltider til forretningsforbindelser eller til personalet i forbindelse med møder under arbejdet, der afholdes i virksomheden, leverer ydelser uden vederlag til formål, der er virksomheden uvedkommende, og som må sidestilles med tjenesteydelser leveret mod vederlag, der er afgiftspligtige i henhold til sjette direktivs artikel 6, stk. 2.”

Præmis 58-63

”Under særlige omstændigheder kan virksomhedens behov derimod nødvendiggøre, at arbejdsgiveren selv sørger for bispisningen (jf. vedrørende den analoge situation med befordring af arbejdstagerne til arbejdsstedet, der varetages af arbejdsgiveren, den tidligere nævnte Fillibeck-dom, præmis 29 og 30).”

”Det bemærkes for det første, at Danfoss uden at blive modsagt af den danske regering har forklaret, at de omhandlede måltider, der udgør mindre end 1% af de for personalet serverede måltider, idet resten serveres mod vederlag, udelukkende serveres under møder med deltagelse af ansatte, der kommer fra flere forskellige lande, når de møder op på virksomhedens hovedsæde. Som selskabet gjorde gældende under retsmødet, består virksomhedens interesse i at servere mad og drikke for dens medarbejdere specielt under møder, der afholdes i virksomheden, deri, at den er i stand til at tilrettelægge denne

bespisning rationelt og effektivt, idet den kontrollerer disse arbejdsfrokosters deltagerkreds samt deres sted og tidspunkt. ”

”Det må anerkendes, at den omstændighed, at arbejdsgiveren sørger for, at de ansatte bespises, bl.a. gør det muligt for ham at begrænse grundene til, at møderne afbrydes. Eftersom det kun er arbejdsgiveren, der kan sikre en sammenhængende og god afvikling af møderne, kan dette følgelig gøre det nødvendigt for ham at sørge for bespisning af de ansatte, der deltager i møderne. ”

”For det andet bemærkes, at de omhandlede måltider, således som det blev oplyst af Danfoss under retsmødet, består af smørrebrød og kolde anretninger, som i tilfælde af særlige omstændigheder serveres i mødelokalet. Det fremgår af disse oplysninger, at de ansatte hverken har et valg med hensyn til, hvor eller hvornår måltidet indtages, lige så lidt som med hensyn til dets art, idet arbejdsgiveren selv er ansvarlig for disse valg. ”

”Under sådanne særlige omstændigheder finder arbejdsgiverens servering af måltider for de ansatte ikke sted med henblik på disses private behov, og den foretages til formål, der ikke er virksomhedens uvedkommende. Den personlige fordel, som de ansatte herved opnår, er blot af underordnet betydning i forhold til virksomhedens behov. ”

”De særlige omstændigheder, der kendetegner virksomhedens organisation, udgør således et indicium for, at de ydelser, der består i gratis bespisning af de ansatte, leveres med henblik på formål, der ikke er virksomhedens uvedkommende. ”

Præmis 65

”Under henvisning til det anførte skal fjerde og femte spørgsmål besvares med, at sjette direktivs artikel 6, stk. 2, skal fortolkes således, at denne bestemmelse på den ene side ikke omfatter vederlagsfri servering af måltider i virksomheders kantiner for forretningsforbindelser under møder, der afholdes i disse virksomheders lokaler, når det fremgår af objektive data – hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve – at disse måltider serveres med henblik på formål af strengt erhvervsmæssig karakter. På den anden side omfatter den nævnte bestemmelse principielt en virksomheds vederlagsfrie servering af måltider for dens personale i virksomhedens lokaler, medmindre – hvilket det ligeledes tilkommer den forelæggende ret at vurdere – virksomhedens behov, såsom behovet for at sikre, at møder i arbejdet forløber sammenhængende og godt, gør det nødvendigt, at arbejdsgiveren sørger for bespisningen. ”

C-258/95 – Fillibeck – momsfradrag personaleomkostninger – ”i arbejdsgivers interesse”

Præmis 29 og 30

”Derimod må det anerkendes, at under særlige omstændigheder kan arbejdsgiverens virksomhedens behov nødvendiggøre, at arbejdsgiveren selv sørger for befordring af arbejdstagerne fra deres bopæl til arbejdsstedet. Således kan det forhold, at det alene er arbejdsgiveren, der kan stille et passende befordringsmiddel til rådighed, eller at arbejdsstedet ikke er fast, men skiftende, gøre det nødvendigt for arbejdsgiveren at sørge for sine arbejdstageres befordring. ”

”Under sådanne særlige omstændigheder er befordringen på arbejdsgiverens foranstaltning bestemt til formål, der ikke er virksomhedens uvedkommende. Den personlige fordel, som arbejdstageren opnår herved, fremtræder kun som sekundær i forhold til arbejdsgiverens virksomhedens behov. ”

SKM2013. 499 – momsfradrag – bespisning af ansatte uden for ”kontor-adresse”

Klager:

”Af EU-Domstolens dom i sag C-371/07 (Danfoss/AstraZeneca), fremgår det af præmis 57, at levering af måltider til de ansatte som udgangspunkt har til formål at tilfredsstille et privat behov og henhører under de ansattes personlige valg, som arbejdsgiveren ikke er indblandet i. Det følger heraf, at under normale forhold er tjenesteydelser, som består i gratis bispisning af de ansatte, bestemt til de ansattes private brug i sjette direktivs artikel 6, stk. 2's forstand. Domstolen refererer herefter til præmis 58 i sag C-258/95 (Fillibeck) og fastslår, at under særlige omstændigheder kan virksomhedens behov nødvendiggøre, at arbejdsgiveren selv sørger for bispisningen.

Domstolen tager ikke stilling til, hvor denne bispisning finder sted, og i hvilken anledning bispisningen finder sted. Det afgørende er, at bispisningen finder sted i virksomhedens interesse, og at dette nyder en forrang frem for medarbejderens private behov ved den momsmæssige klassifikation af udgiften. Domstolen karakteriserer i præmis 55 udgifterne som "af strengt erhvervsmæssig karakter".

Efter dansk praksis er der ikke tvivl om, at udgifter til bispisning under en medarbejders rejser anses som "strengt erhvervsmæssige", jf. momslovens § 42, stk. 2, hvor fradragsretten begrænses til 25%. Bispisning under rejser er relevant i forhold til Skatteministeriets argumentation i det bindende svar om, at medarbejderne ikke "i praksis er tvunget til at modtage bispisningen stillet til rådighed af spørger og kan i stedet vælge at medbringe madpakke."

Argumentet om medarbejdernes alternativer til at modtage den af arbejdsgiveren tilbudte bispisning er uden relevans. Medarbejdere har – uanset om de deltager i møder arrangeret af arbejdsgiveren eller er under rejse – som alt overvejende hovedregel et alternativ, nemlig at medbringe egen mad og indtage denne. Kriteriet om ikke at have mulighed for at medbringe egen mad inddrages ikke ved afgørelsen af, om der er momsfradrag for udgifter til bispisninger under rejser og kan dermed heller ikke i praksis anses for indarbejdet i afgørelsen af, om en udgift er strengt erhvervsmæssig.

Sondringen mellem "momsfradragsberettigede udgifter til bispisning" og "udgifter til ikke momsfradragsberettiget kost" skal altså ikke baseres på medarbejdernes alternativer, men alene virksomhedens forretningsmæssige interesse i at sørge for medarbejderens bispisning – og anledningen.

Det må, selvom lovgiver i momslovens § 29, stk. 3, nr. 3 har bestemt, at der i momsmæssig henseende er interessefællesskab mellem to parter, når disse er "nært forbundet gennem retlige, ledelsesmæssige eller medlemsmæssige bindinger" ikke desto mindre fastslås, at en arbejdsgiver som udgangspunkt ikke har økonomisk interesse i at levere gratis kost til dennes medarbejdere. Udgangspunktet må derfor være, at medmindre andre forhold gør sig gældende, vil en arbejdsgiver som led i den almindelige arbejdsdag alene bispise medarbejderne, når dette er forretningsmæssigt begrundet. ”

SKAT

”Bispisning af medarbejderne i forbindelse med overarbejde i høsttiden vil derfor være at anse for daglig bispisning af medarbejderne, og der er ikke fradragsret for moms af udgiften til bispisning af medarbejderne.

Skatteministeriet indstiller derfor, at Skatterådet besvarer spørgsmålet med "Nej".

Landsskatteretten

”SKAT har anført, at der er tale om almindeligt forekommende hændelser i høsttiden, som er en del af det normale arbejdsmonster i en landbrugsvirksomhed, og som såvel arbejdsgiveren som medarbejderen kan forudse vil komme. Hertil har repræsentanten oplyst, at det ofte ikke er muligt at planlægge arbejdet med mere end få timers frist.

Retten finder, særligt under hensyn til det af repræsentanten oplyste om, at det ofte ikke er muligt at planlægge arbejdet med mere end få timers frist, at overarbejdet i spidsbelastningsperioderne må anses for konkret (uvarslet).

Som følge heraf ændres Skatterådets besvarelse af spørgsmålet til "ja". "

SKM2011. 829. SKAT – i forlængelse af styresignalet nævnt nedenfor

"Skatteministeriet fastholder, at betingelserne for fradragsret for moms ikke er opfyldt ved sociale arrangementer (personalefester, julefrokost, o.lign.).

Skatteministeriet fastholder, at betingelserne for fradragsret for moms ikke er opfyldt ved virksomheders jubilæumsarrangementer.

Skatteministeriet er af den opfattelse, at betingelserne for fradragsret for moms ved bespisning af medarbejdere i forbindelse med overarbejde er opfyldt, når der er tale om konkret (uvarslet) beordret overarbejde. "

SKM2010. 622. SKAT – styresignal med udgangspunkt i C-371/07 – Danfoss A/S/AstraZeneca

"Ved dom af 11. december 2008 har EU-Domstolen i sag C-371/07 (Danfoss A/S og AstraZeneca A/S) fastslået, at gratis levering af kantineydelser i visse tilfælde ikke er omfattet af reglerne om udtagningsbeskatning. Det gælder for bespisning af forretningsforbindelser under møder i virksomhedens lokaler, når måltiderne serveres med henblik på formål af strengt erhvervsmæssig karakter, og det gælder for bespisning af personalet under møder i virksomhedens lokaler, når virksomhedens behov – såsom behovet for at sikre, at møder i arbejdet forløber sammenhængende og godt – gør det nødvendigt, at arbejdsgiveren sørger for bespisning.

Ved vurderingen af om den vederlagsfri bespisning m.v. finder sted med henblik på varetagelse af et strengt erhvervsmæssigt formål, må der efter SKATs opfattelse sondres mellem forskellige former for servering.

Det er SKATs opfattelse, at servering inden for et fastsat mødetidsrum finder sted med henblik på varetagelse af strengt erhvervsmæssige formål.

Betingelserne for fradragsret for servering under møder i virksomheden anses for opfyldt i følgende tilfælde (ikke udtømmende):

- møder med forretningsforbindelser
- bestyrelsesmøder
- interne møder i virksomheden med fagligt indhold, herunder også temadage
- interne kursusaktiviteter

Betingelserne for fradragsret anses ikke for opfyldt i følgende tilfælde (ikke udtømmende):

- daglig bespisning af medarbejdere
- gratis frugt, kaffe, te mv., som står til rådighed for medarbejderne
- sociale arrangementer (personalefester, julefrokost o. lign.)
- markering af medarbejderes fødselsdage, jubilæer mv.
- generalforsamlinger

Eksempler hvor der er fradrag:

- Et møde begynder kl. 8:30 og slutter kl. 14:00. Mødet begynder ved, at der kl. 8:30 tages plads i et mødelokale og bydes velkommen. Samtidig med at mødet startes op, serveres morgenmad i mødelokalet. Kl. 13:00 serveres en frokost og mødet fortsætter, medens frokosten indtages. Mødet

slutter kl. 14:00, og på det tidspunkt er deltagerne også færdige med frokosten. I denne situation er der fradragsret for serveringen.

- Et møde (eller intern undervisning) begynder kl. 09:00 og slutter kl. 13:00. Inden mødet begynder, serveres morgenmad udenfor mødelokalet i tidsrummet 08:30 til 09:00. Kl. 09:00 tages plads i mødelokalet, og mødet startes op. Kl. 13:00 slutter mødet, og mødedeltagerne inviteres til frokost i forlængelse af mødet. Frokosten slutter kl. 14:00. I denne situation er der fradragsret for serveringen.

Eksempel hvor der ikke er fradrag:

- Interne kursusaktiviteter af en uges varighed begynder dagligt kl. 10:00 og slutter kl. 16:30. Kl. 12:00 serveres frokost i kantinen. For tilrejsende medarbejdere, der bor på hotel eller lignende, serveres morgenmad og aftensmad i virksomhedens kantine. I denne situation er der fradragsret for frokosten, men ingen fradragsret for morgenmad og aftensmad. ”

Juridisk vejledning 2017-1 – afsnit **D. A. 4.3**–

EU-Domstolen udtalte i sag C-371/07, Danfoss A/S og AstraZeneca A/S, at 6. momsdirektivs artikel 6, stk. 2, skal fortolkes således, at denne bestemmelse:

"På den ene side ikke omfatter vederlagsfri servering af måltider i virksomheders kantiner for forretningsforbindelser under møder, der afholdes i disse virksomheders lokaler, når det fremgår af objektive data – hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve – at disse måltider serveres med henblik på formål af strengt erhvervsmæssig karakter. ”

"På den anden side omfatter den nævnte bestemmelse principielt en virksomheds vederlagsfrie servering af måltider for dens personale i virksomhedens lokaler, medmindre – hvilket det ligeledes tilkommer den forelæggende ret at vurdere – virksomhedens behov, såsom behovet for at sikre, at møder i arbejdet forløber sammenhængende og godt, gør det nødvendigt, at arbejdsgiveren sørger for bespisningen."

Herefter gentager den juridiske vejledning SKATs styresignal nr. SKM2010. 622. SKAT, hvortil henvises.

Juridisk vejledning 2017-1 – afsnit **D. A. 11.5.7.2**–

"Restaurationsydelser til indehaver og personale er ikke omfattet af bestemmelsen om fradrag for kost til virksomhedens indehaver og personale i ML § 42, stk. 1, nr. 1. Som følge heraf er bespisning af ansatte som udgangspunkt omfattet af fradragsmuligheden i ML § 42, stk. 2. Der er dermed fradragsret for restaurationsudgifter til virksomhedens indehaver eller ansatte. Dette forudsætter, at udgifterne afholdes som led i virksomhedens momspligtige aktiviteter, og udgifterne er af streng erhvervsmæssig karakter. Se TfS1995, 630TSS.

Eksempler på situationer, hvor der er fradragsret for ansatte:

- Der er fx fradragsret for de restaurationsudgifter, der afholdes for en handelsrejsende i forbindelse med dennes rejseaktiviteter.
- Der er også fradragsret for restaurationsudgifter, der afholdes i forbindelse med virksomhedens deltagelse i kongresser, konferencer og lignende.
- Holder virksomheden for egne ansatte møder "ude i byen", og serveres der i den forbindelse forretningsfrokost, er der også fradragsret for udgiften efter bestemmelsen.
- Vedrører restaurationsudgiften både egne ansatte og forretningsforbindelser, er der også fradragsret for den del af udgiften, der vedrører egne ansatte.

Den eneste betingelse for fradragsretten i disse tilfælde er, at udgiften er af streng erhvervsmæssig karakter. Se TfS1995, 630TSS.

Ved vurderingen af om udgifter til restaurationsydelser til en virksomheds personale er af streng erhvervsmæssig karakter må der lægges vægt på, om restaurationsbesøgene har en naturlig tilknytning til og er betinget af de arbejdsopgaver, som personalet udfører. En virksomheds udgifter til personalets daglige indtagelse af morgenmad eller et andet måltid på en restaurant, kan hverken anses for at have en naturlig tilknytning til eller være betinget af de arbejdsopgaver, som personalet udfører. Se SKM2004. 400. LSR.

Opsummering af praksis

Praksis er derfor, at Spørger har fuldt fradrag for moms af udgifter til bespisning, hvis bespisningen foregår i et lokale eller konkret areal, som Spørger råder over og har eksklusiv brugsret til (egne arealer/egne lokaler) og

1. Bespisningen sker på møder med erhvervsmæssigt indhold, eller
2. Årsagen til bespisningen er begrundet i Spørgers specifikke behov og dermed er strengt erhvervsmæssigt begrundet.

Strengt erhvervsmæssigt begrundet bespisning defineres af praksis som en situation, hvor bespisningen primært sker i arbejdsgiverens interesse, dvs. arbejdsgiver fastsætter tidspunkt og sted for bespisning samt arten af bespisningen.

SKATs indstilling og begrundelse

Spørgsmål 1

Det ønskes bekræftet, at Spørger har fuldt momsfradrag for bespisning af skuespillere, statister og ansatte i forbindelse med produktion af film, når dette sker af hensyn til Spørgers behov for den mest hensigtsmæssige afvikling af momspligtig produktion og sker på arealer, som Spørger midlertidigt råder eksklusivt over.

Begrundelse

Det er oplyst, at Spørger afholder udgifter til bespisning af skuespillere, statister og ansatte, når bespisning sker uden for spørgers faste adresser (produktionssteder), og at bespisningen sker af hensyn til en effektiv planlægning og afvikling af produktionen.

Spørgsmålet om fradragsret for moms af udgifterne til bespisning vedrører kun de tilfælde, hvor det sker på arealer, som Spørger midlertidigt råder eksklusivt over.

Ved dom af 11. december 2008 har EU-domstolen i sag C-371/07 (Danfoss A/S og AstraZeneca A/S) fastslået, at gratis levering af kantineydelser i visse tilfælde ikke er omfattet af reglerne om udtagningsbeskatning. Det gælder for bespisning af forretningsforbindelser under møder i virksomhedens lokaler, når måltiderne serveres med henblik på formål af strengt erhvervsmæssig karakter, og det gælder for bespisning af personalet under møder i virksomhedens lokaler, når virksomhedens behov - såsom behovet for at sikre, at møder i arbejdet forløber sammenhængende og godt - gør det nødvendigt, at arbejdsgiveren sørger for bespisning.

SKAT har på baggrund af EF-domstolens dom offentliggjort styresignalerne SKM2010. 622. SKAT og SKM2011. 829. SKAT, hvoraf det bl.a. fremgår, at ved vurderingen af om den vederlagsfri bespisning m.v. finder sted med henblik på varetagelse af et strengt erhvervsmæssigt formål, må der efter SKATs opfattelse sondres mellem forskellige former for servering, og at det er SKATs opfattelse, at servering inden for et fastsat mødetidsrum finder sted med henblik på varetagelse af strengt erhvervsmæssige formål.

Det fremgår af SKM2010. 622. SKAT og SKM2011. 829. SKAT, at betingelserne for fradragsret for servering under møder i virksomheden anses for opfyldt i følgende tilfælde (ikke udtømmende):

- Møder med forretningsforbindelser
- Bestyrelsesmøder
- Interne møder i virksomheden med fagligt indhold, herunder også temadage
- Interne kursusaktiviteter
- Besisning af medarbejdere i forbindelse med overarbejde, når der er tale om konkret (uvarslet) beordret overarbejde.

Betingelserne for fradragsret anses ikke for opfyldt i følgende tilfælde (ikke udtømmende):

- Daglig besisning af medarbejdere
- Gratis frugt, kaffe, te mv., som står til rådighed for medarbejderne
- Besisning af medarbejdere i forbindelse med overarbejde i øvrigt
- Sociale arrangementer (personalefester, julefrokost o.lign)
- Virksomheders jubilæumsarrangementer
- Markering af medarbejdernes fødselsdage, jubilæer mv.
- Generalforsamlinger.

Spørgsmålet er herefter, om Spørgers besisning af skuespillere, statister og ansatte under filmproduktioner kan anses for at være omfattet af styresignalerne SKM2010622. SKAT og SKM2011. 829. SKAT om besisning af ansatte under møder i virksomheden.

Hvis besisningen kan anses for at være omfattet af styresignalerne, skal der dernæst foretages en vurdering af, om de temporære lokationer, som Spørger midlertidigt råder eksklusivt over, kan anses som ”virksomhedens lokaler”.

Efter SKATs opfattelse understøtter dommens præmisser, at det er en snæver undtagelse fra et klart udgangspunkt om ingen fradragsret, når EU-domstolen anerkender fradragsret for serveringerne under de omhandlede møder i virksomhedens lokaler.

Henset til det oplyste om det udførte arbejde, tilrettelæggelsen heraf, samt henset til de præmisser som EU-domstolen har opstillet for fradrag i sag C-371/07, Danfoss A/S og AstraZeneca A/S, er det SKATs opfattelse, at besisningen af skuespillere, statister og ansatte i forbindelse med de omhandlede produktioner ikke kan anses som besisning af ansatte under møder i virksomheden, men må karakteriseres for at være daglig besisning af de ansatte. Der er herefter ikke fradrag for den indgående afgift af udgifterne til besisningen, jf. momslovens § 42, stk. 1, nr. 1.

Det forhold, at der er tale om besisningssituationer, der er affødt af Spørgers behov for at få udført et stykke arbejde, herunder oplysningerne om, at der under spisningen evalueres på optagelserne, gives fælles beskeder mm., anses efter SKATs opfattelse ikke for at være ”særlige omstændigheder” som defineret af EU-domstolen og som bevirker, at udgiften bliver en fradragsberettiget virksomhedsudgift.

Det er herefter uden betydning for besvarelsen, om de temporære lokationer kan anses som ”virksomhedens lokaler” eller ej.

Indstilling

SKAT indstiller, at spørgsmål 1 besvares med ”Nej”.

Skatterådets afgørelse og begrundelse

Skatterådet tiltræder SKATs indstilling og begrundelse.

Lovgrundlag, forarbejder og praksis

Spørgsmål 1

Lovgrundlag

Momslovens § 42, stk. 1

”§ 42. Virksomheder kan ikke fradrage afgift af indkøb m.v., som vedrører

- 1) kost til virksomhedens indehaver og personale,
- 2) anskaffelse og drift af bolig for virksomhedens indehaver og personale,
- 3) naturalafłønning af virksomhedens personale,
- 4) anskaffelse og drift af vuggestuer, børnehaver, fritidshjem, feriehus, sommerhuse og lign. for virksomhedens personale,
- 5) underholdning, restaurationsydelser, repræsentation og gaver, jf. dog stk. 2,
- 6) anskaffelse og drift af personmotorkøretøjer, der er indrettet til befordring af ikke mere end 9 personer, jf. dog stk. 4, 6 og 7. ”

Praksis

Den juridiske vejledning, afsnit D. A. 4.3.3 Kantineydelser - ikke repræsentation og kost

EF-domstolen udtalte i sag C-371/07, Danfoss A/S og AstraZeneca A/S, at 6. momsdirektivs artikel 6, stk. 2, skal fortolkes således, at denne bestemmelse:

"På den ene side ikke omfatter vederlagsfri servering af måltider i virksomheders kantiner for forretningsforbindelser under møder, der afholdes i disse virksomheders lokaler, når det fremgår af objektive data - hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve - at disse måltider serveres med henblik på formål af strengt erhvervsmæssig karakter."

"På den anden side omfatter den nævnte bestemmelse principielt en virksomheds vederlagsfrie servering af måltider for dens personale i virksomhedens lokaler, medmindre - hvilket det ligeledes tilkommer den forelæggende ret at vurdere - virksomhedens behov, såsom behovet for at sikre, at møder i arbejdet forløber sammenhængende og godt, gør det nødvendigt, at arbejdsgiveren sørger for bespisningen."

Det er SKATs opfattelse, at servering inden for et fastsat mødetidsrum finder sted med henblik på varetagelse af strengt erhvervsmæssige formål. Se SKM2010. 622. SKAT og SKM2011. 829. SKAT.

Betingelserne for fradragsret for servering under møder i virksomheden bliver anset for opfyldt i følgende tilfælde (ikke udtømmende):

- Møder med forretningsforbindelser
- Bestyrelsesmøder
- Interne møder i virksomheden med fagligt indhold, herunder også temadage
- Interne kursusaktiviteter
- Bepisning af medarbejdere i forbindelse med overarbejde, når der er tale om konkret (uvarslet) beordret overarbejde

Betingelserne for fradragsret bliver ikke anset for opfyldt i følgende tilfælde (ikke udtømmende):

- Daglig bespisning af medarbejdere
- Gratis frugt, kaffe, te mv., som står til rådighed for medarbejderne
- Bespisning af medarbejdere i forbindelse med overarbejde i øvrigt
- Sociale arrangementer (personalefester, julefrokost og lignende)
- Virksomheders jubilæumsarrangementer
- Markering af medarbejdernes fødselsdage, jubilæer mv.
- Generalforsamlinger

Eksempel 1 hvor der er fradrag:

Et møde begynder kl. 08:30 og slutter kl. 14:00. Mødet begynder ved, at der kl. 08:30 bliver taget plads i et mødelokale og der bliver budt velkommen. Samtidig med at mødet begynder, bliver der serveret morgenmad i mødelokalet. Kl. 13:00 bliver der serveret en frokost og mødet fortsætter medens frokosten bliver indtaget. Mødet slutter kl. 14:00, og på det tidspunkt er deltagerne også færdige med frokosten. I denne situation er der fradragsret for serveringen.

Eksempel 2 hvor der er fradrag:

Et møde (eller intern undervisning) begynder kl. 09:00 og slutter kl. 13:00. Inden mødet begynder bliver der serveret morgenmad udenfor mødelokalet i tidsrummet 08:30 til 09:00. Kl. 09:00 tager deltagerne plads i et mødelokale og mødet begynder. Kl. 13:00 slutter mødet og mødedeltagerne bliver inviteret til frokost i forlængelse af mødet. Frokosten slutter kl. 14:00. I denne situation er der fradragsret for serveringen.

Eksempel hvor der ikke er fradragsret:

Interne kursusaktiviteter af en uges varighed begynder dagligt kl. 10:00 og slutter kl. 16:30. Kl. 12:00 bliver der serveret frokost i kantinen. For tilrejsende medarbejdere, der bor på hotel eller lignende, bliver morgenmad og aftensmad serveret i virksomhedens kantine. I denne situation er der fradragsret for frokosten, men ingen fradragsret for morgenmad og aftensmad.

Bemærk

Reglerne om fradragsret for moms af udgifter til bespisning af forretningsforbindelser og ansatte under møder i virksomheden gælder for al servering i virksomhedens lokaler, fx mad leveret fra egen kantine, fremmed kantine og ekstern catering.”